

Een
nieuwe
start

Voor

Lansingerland

Inhoudsopgave

Inleiding _____

Hoofdstuk 1: Een betaalbaar huis in een fijne en veilige buurt _____

Nieuwe woningen _____

Bestaande woningen _____

Een prettige en gemengde buurt _____

Hoofdstuk 2: We doen het samen _____

Vertrouwen _____

Gezond zijn _____

Leren _____

Bewegen _____

Veilig leven _____

Meedoen _____

Vrij zijn _____

Hoofdstuk 3: Een groene economie in een gezonde gemeente _____

Nieuwe energie _____

Groene gemeente _____

Leefbare buurten en kernen _____

Veilig en gezond vervoer _____

Groene en duurzame bedrijvigheid _____

Hergebruik grondstoffen _____

Inleiding

Iedereen in Lansingerland hoort een fijn en vrij leven te kunnen leiden in verbondenheid met elkaar. Zo'n leven kan op duizend manieren verschillen, maar sommige dingen zijn onmisbaar. Een huis waar je je thuis voelt. Schone lucht en een gezonde groene omgeving. Mensen en voorzieningen in de buurt waarop je kunt rekenen. De ruimte om jezelf te zijn. We willen en kunnen niet zonder.

Eén ding is zeker: die voorwaarden krijgen we alleen voor elkaar als we het samen doen. Voor nieuwe woningen, goede zorg, duurzaam werk en schone straten hebben mensen elkaar nu eenmaal nodig. Maar als we inderdaad samenwerken, omzien naar elkaar en de ander de kans geven om te groeien, dan is er ongelooflijk veel mogelijk. Van heel groot tot heel dichtbij in onze eigen gemeente Lansingerland. Wat allemaal, dat laten wij zien in ons verkiezingsprogramma voor de Gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026. Laten we beginnen met onze drie topprioriteiten.

1. Een betaalbaar thuis in een fijne en veilige buurt

Of het nu gaat om je kinderen, een vriend(in), je ouders of jijzelf; iedereen kent wel iemand die op zoek is naar een huis. Voor te veel mensen is die zoektocht naar een huis een blok aan hun been geworden: jongeren die willen uitvliegen, starters die een gezin willen stichten, ouderen die gelijkvloers willen wonen. Dat kan zo niet langer.

In onze gemeente moeten we zo snel mogelijk duizenden betaalbare en duurzame huizen bouwen. Daarom doen we in het eerste hoofdstuk voorstellen om als gemeente de bouw op alle locaties, Bleizo-West, Merenweg en Langevaart, waarvoor nog plannen moeten worden gemaakt, intensief te sturen en samen met woningcorporatie 3B-Wonen en commerciële partijen te versnellen. Snelheid kan hand in hand gaan met kwaliteit en duurzaamheid. Wij zetten ons daarom in voor mooie, goed geïsoleerde woningen in een fijne, groene omgeving en gebouwd met natuurlijke (biobased) materialen. Hiermee versnellen we de bouwsnelheid. Op die manier bouwen zorgt voor minder geluidsoverlast, een lagere CO₂-uitstoot en gezonde, toekomstbestendige woningen. Hiermee leggen we de basis voor sterke wijken en gemeenschappen waar iedereen zich thuis voelt.

2. We doen het samen

Iedereen moet de huur, hypotheek en de boodschappen kunnen betalen. Maar een goed leven draait om meer dan het einde van de maand halen. Sporten, lezen, leren, werken, plezier maken, een veilig thuis en mensen ontmoeten – dat hoort bij een goed bestaan. En het mooie is: hoe meer mensen kunnen meedoen, hoe sterker de samenleving is. Wij willen dat Lansingerland dit enorme potentieel nog beter benut. Daarom doen we in hoofdstuk twee voorstellen voor zorg waarbij de mens centraal staat, onderwijs dat elk kind dezelfde kansen biedt en goede ondersteuning voor mensen bij wie het leven tegenzit.

De realiteit is echter ook dat de gemeente steeds méér taken krijgt, en steeds minder geld om ze uit te voeren. De lasten moeten eerlijk gedeeld worden. Het geld dat de gemeente heeft, moet in de eerste plaats gaan naar de mensen die dit het hardst nodig hebben en naar voor iedereen belangrijke voorzieningen. We beschermen de sociale basis tijdens het Ravijnjaar 2026: geen bezuinigingen op zorg, armoede en voorzieningen. We gebruiken reserves en hanteren een eerlijk lastenbeleid. We voeren dit eerlijke lastenbeleid door de OZB geleidelijk te verhogen naar het landelijk gemiddelde, met oog voor betaalbaarheid van gemeentelijke uitgaven. In tijden van schaarste maken we altijd eerlijke keuzes.

Tegelijkertijd kijken wij naar het kabinet. De landelijke overheid hoort te zorgen dat mensen het hoofd boven water kunnen houden. Dat mensen goede zorg, buurtcentra, openbaar vervoer en een bibliotheek in de buurt hebben. Wij vinden dat de landelijke overheid de afgelopen jaren deze verantwoordelijkheid van zich afschuift en we strijden ervoor om daar verandering in te brengen.

3. Een groene en innovatieve economie in een gezonde gemeente

We hebben te maken met versnelde klimaatverandering en de gevolgen komen steeds dichterbij. Er zijn vaker plensbuien, hittegolven en periodes van droogte. Tegelijkertijd zien we een enorme afname van biodiversiteit, staat de waterkwaliteit onder druk waardoor buiten zwemmen vaak niet verantwoord is, en hebben we te maken met luchtvervuiling door fijnstof en stikstof.

Daarom doen we in hoofdstuk drie verschillende voorstellen voor een schone gemeente en een groene, innovatieve economie. Wij willen dat de gemeente de regie neemt in de overstap naar schone energie, het stimuleren van fiets en openbaar vervoer en het groener maken van onze leefomgeving dichtbij huis. Iedereen moet kunnen meedoen in deze transitie. Zonnepanelen, woningisolatie en een warmtenet horen voor iedereen betaalbaar te zijn.

Slim en zuinig omgaan met energie en grondstoffen is noodzakelijk. Dat betekent inzetten op circulaire bouw, duurzame bedrijvigheid en lokaal opgewekte energie. Daarbij werken we intensief samen met burgers, bedrijven en organisaties die nu al bouwen aan de samenleving van morgen. Sterke netwerken zijn de basis voor een duurzame toekomst.

ONZE 5 BELOFTEN AAN DE INWONERS VAN LANSINGERLAND

1. Meer betaalbare woningen

Op de nieuwe bouwlocaties Bleizo-West, Merenweg en Langevaart streven we naar 70% bereikbare woningen: 40% sociale huur en 30% middenhuur of betaalbare koop tot NHG-grens. Daarbij geven we voorrang aan ouderen en (jonge) starters uit Lansingerland.

2. Geen kind buitengesloten door armoede

In Lansingerland mag geen kind opgroeien zonder gelijke kansen. We zorgen dat gezinnen die het financieel moeilijk hebben hulp krijgen om volwaardig mee te doen. Concreet betekent dit dat ieder kind kan sporten, met schoolreisjes mee kan gaan, toegang heeft tot cultuur en goede schoolspullen en dat er maatwerkondersteuning komt voor gezinnen die dat nodig hebben.

3. Slim en schoon bewegen

Met de groei van onze gemeente kiezen we voor minder asfalt en meer groen. We investeren in een nieuw mobiliteitsprogramma waarin fiets en openbaar vervoer voorrang krijgen boven de auto.

4. Circulaire transitie met kansen voor de regio

We werken met kracht aan de omslag naar een klimaatneutrale en circulaire economie. Dat betekent ook investeren in energieneutrale glastuinbouw, circulaire bedrijvigheid en duurzaam bouwen met biobased materialen: sneller, stiller en schoner. Zo creëren we nieuwe banen en versterken we de regionale economie.

5. Gelijke kansen en verbondenheid

Iedereen moet zich veilig en thuis kunnen voelen in Lansingerland, ongeacht achtergrond, geloof, geaardheid of opleidingsniveau. Wij staan voor feiten boven populisme en zoeken samen met inwoners, politieke partijen en het maatschappelijk middenveld oplossingen voor onze lokale uitdagingen.

Hoofdstuk 1

Een betaalbaar huis in een fijne buurt!

In Lansingerland is het vinden van een betaalbare woning voor steeds meer mensen onmogelijk geworden. Jongeren die op zichzelf willen wonen, stellen met een kinderwens, ouderen die gelijkvloers willen wonen en studenten die een kamer zoeken: allemaal lopen ze vast. De wachttijden voor sociale huur zijn torenhoog en een betaalbare koopwoning is vaak buiten bereik. Soms hebben mensen zelfs helemaal geen dak boven hun hoofd. Dat is geen toeval, maar het gevolg van jarenlang bouwen voor vooral de hoogste inkomens en beleggers, terwijl gewone inwoners zijn vergeten. Wonen is een recht, geen luxe. Daarom grijpt GroenLinks-PvdA Lansingerland nu de regie.

Wij kiezen voor een nieuwe koers: betaalbaar, duurzaam en met oog voor elkaar. Dat doen we door ieder jaar minimaal 1.000 woningen te bouwen, waarbij we streven naar 70% betaalbaar. We geven voorrang aan starters, ouderen en mensen met vitale beroepen zoals agenten, verpleegkundigen, (leraren, winkel- en distributiemedewerkers en werknemers in de tuinbouw. We benutten slim de ruimte die er al is door leegstaande panden naar woningen om te vormen, bestaande woningen te splitsen en kleinschalig bij te bouwen in de wijken. Zo zorgen we dat jongeren in hun kern kunnen blijven wonen en ouderen makkelijker kunnen doorstromen.

Onze nieuwbouw wordt groen en toekomstbestendig: biobased, klimaatneutraal en circulair. We bouwen wijken waar de fiets vooropstaat, waar kinderen veilig buiten kunnen spelen en waar bewoners elkaar ontmoeten in hofjes, gemeenschappelijke tuinen of gedeelde voorzieningen. Huisjesmelkers krijgen geen kans: met strenge handhaving van de zelfbewoningsplicht en verhuurvergunningen houden we woningen beschikbaar voor wie er echt in wil wonen.

Ook bestaande wijken laten we niet achter. We helpen bewoners met het isoleren van hun woning en verlagen hun energierekening, zonder dat de huur omhoogschiet. Leefbare buurten zijn voor ons een basis: groen, veilig, met scholen, sportclubs, winkels en zorg dichtbij. We investeren ongelijk voor gelijke kansen, zodat iedereen zich thuis voelt in de wijk of je nu al jaren in Lansingerland woont of er net bent komen wonen.

Kortom: wij doorbreken het oude patroon van te duur en te weinig bouwen. Samen met onze woningcorporatie 3B-Wonen, ontwikkelaars en inwoners bouwen we aan een gemeente waar iedereen een thuis kan vinden. Betaalbaar, duurzaam en solidair, dát is de toekomst van wonen in Lansingerland.

Wat wij concreet willen:

- We bouwen minimaal 1.000 woningen per jaar in Lansingerland, waarbij ons streven 70% betaalbaar (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) is. We erkennen dat dit een ambitieuze opgave is. Daarom werken we samen met provincie, wooncorporatie 3B-Wonen en ontwikkelaars, en rapporteren we jaarlijks over de voortgang.
- Nieuwe wijken zijn groen, klimaatneutraal, circulair en biobased, met aandacht voor natuurinclusief bouwen (ruimte voor vogels, bomen en insecten) en klimaatadaptatie.
- We geven bij betaalbare woningen voorrang aan jongeren, starters, ouderen en vitale beroepen (agenten, verpleegkundigen, leraren, winkel- en distributiemedewerkers en werknemers in de tuinbouw).
- We stimuleren de bouw van levensloopbestendige woningen en de doorstroom van oudere inwoners door inzet van seniorenverhuiscoaches en nieuwe woonvormen zoals Knarrenhofjes en meergeneratiewoningen.
- We erkennen het woonwagenvoelen als een eigen cultuur en verkregen recht. Voor woonwagengebouders in Bosland zorgen we voor respectvolle behandeling, duidelijke communicatie en zekerheid over de toekomst van hun woonplek.
- We benutten slim de ruimte die er al is in de bestaande bouw: transformatie van leegstaande gebouwen, splitsen van woningen en optoppen tot zes lagen.
- Bij nieuwbouw geldt vanaf de ontwerpfas: goede bereikbaarheid met openbaar vervoer (ov) en fiets en minder ruimte voor auto's, zodat er plek komt voor groen, spelen en ontmoeten. Meer concreet betekent dit veilige en snelle fietsroutes, goede stallingen bij stations en scholen, verlichting voor sociale veiligheid en doorfietsroutes naar Rotterdam en Zoetermeer.
- Bij nieuwbouw gaan we vaker de hoogte in om de groene openbare ruimte te behouden. Gestapelde bouw tot 6 lagen combineren we met ruimte voor groen, goede ov- en fietsverbindingen en gemeenschappelijke ruimten voor ontmoeting.
- In de nieuwe wijken Bleizo-West, Merenweg en Langevaart realiseren we minstens 40% betaalbare woningen. De gemeente dwingt dit af via omgevingsplannen, prestatieafspraken en overeenkomsten met ontwikkelaars en wooncorporatie 3B-Wonen.
- We zetten in op Tiny Houses en Knarrenhofjes als betaalbare en gemeenschapsgerichte woonvormen, geschikt voor starters, ouderen en andere burgerinitiatieven.
- De gemeente voert actief grondbeleid: door grond zelf te verwerven en uit te geven, en via lagere grondprijzen, maken we betaalbare bouw mogelijk. Een deel van de Eneco-gelden zetten we in voor betaalbare, energiezuinige woningen voor lagere en middeninkomens en vergroening.
- De gemeente neemt zelf deel in projecten, onder meer voor biobased en betaalbare koopwoningen.
- Ook in de kernen bouwen we kleinschalig bij ("een straatje erbij"), zodat jongeren in hun kern kunnen blijven wonen en voorzieningen zoals school en winkel behouden blijven.
- Nieuwe woonvormen krijgen ruimte: Tiny houses, coöperatieve woonvormen, flexwoningen en tijdelijke woonvormen. Voor spoedzoekers en tijdelijke huurders zorgen we voor zekerheid en doorstroming. Dakloosheid voorkomen staat voorop.
- Arbeidsmigranten krijgen fatsoenlijke huisvesting. Bedrijven worden hier medeverantwoordelijk

voor gehouden. De gemeente regisseert en ziet toe op spreiding en integratie van arbeidsmigranten.

- Wijken worden gemengd opgebouwd: verschillende inkomensgroepen wonen samen, zodat sociale cohesie groeit.
- Parkeernormen worden verlaagd om ruimte te maken voor woningen, groen en ontmoeting.
- Leegstaande kantoren en panden worden actief hergebruikt en getransformeerd naar woningen.
- Bij woningbouw heeft inbreiding de voorkeur. Uitbreiding naar landbouwgrond gebeurt alleen als het echt nodig is; natuurgebieden blijven beschermd.
- Er komt een huurplafond en maximale huurstijging voor nieuwe vrijesectorwoningen.
- Huisjesmelkers krijgen geen kans: verhuurvergunningen worden streng gehandhaafd en misstanden leiden tot intrekking van verhuurvergunning.
- Bij nieuwbouw combineren we wonen met voorzieningen zoals zorg, recreatie en werkplekken. Zo ontstaan multifunctionele wijken.
- Nieuwbouwlocaties worden pas toegestaan als de kwaliteit van water en bodem gewaarborgd is, om natuur en bewoners te beschermen.
- We stimuleren het delen en splitsen van woningen, bijvoorbeeld via hospitaerverhuur en inwoning, zodat de bestaande voorraad beter benut wordt.

Duurzaam wonen in onze kernen en wijken

Stelt u zich voor: nieuwe woningen in Lansingerland die goed zijn voor de natuur, netto CO₂ opslaan, comfortabel zijn en snel gebouwd kunnen worden met minder bouwoverlast. Een huis waar je trots op bent en waar je je echt thuis voelt. Dat is geen verre droom. De bouwsector kan dit nú al leveren. Daarom willen wij biobased en industrieel bouwen maximaal stimuleren. Zo bouwen we sneller, schoner en gezonder, en creëren we woningen die generaties meegaan. Ook voor tijdelijke oplossingen, zoals flexwoningen voor gescheiden ouders, statushouders en jongeren, biedt dit kansen. Vanuit hier kunnen zij verder doorstromen naar een vaste woning.

Wat wij concreet willen:

- Klimaatneutraal en betaalbaar: alle nieuwe woningen zijn aardgasvrij en goed geïsoleerd, zodat bewoners profiteren van lagere energielasten.
- Gezonde en groene wijken: we geven de ruimte aan spelende kinderen, wandelaars en fietsers, met minder auto's en meer groen.
- Circulair en biobased bouwen: we zetten in op bouwmethoden die sneller, stiller en schoner zijn, CO₂ opslaan en zorgen voor lokale werkgelegenheid.
- Klimaatbestendig wonen: nieuwe en bestaande woningen zijn bestand tegen hitte, droogte, wateroverlast en bodemdaling, met voldoende groen en slimme waterafvoer.
- Natuurinclusief bouwen: woningen en wijken bieden plek aan bomen, vogels en insecten, zodat natuur en mens samenleven.

Veel aandacht voor bestaande woningen en wijken

Te veel mensen komen in de knel omdat ze hun energierekening niet meer kunnen betalen. Daarom gaan wij actief aan de slag om woningen te verbeteren. Iedereen heeft recht op een huis dat niet te warm of te koud is, waar geen schimmel groeit en het niet tocht, zonder meteen hogere maandlasten te moeten betalen. Wat ons betreft ondersteunt de gemeente mensen met een laag inkomen zodat ze hun woning snel kunnen isoleren. Dat geldt ook bij installatie van een warmtepomp of aansluiting op het warmtenet, aanschaf van een energiezuinige wasmachine of een kookplaat in plaats van je gasfornuis, of laten plaatsen van zonnepanelen: als je het geld zelf niet kunt missen, zorgt de gemeente dat je wél kunt meedoen. We willen prettige, leefbare en gemengde wijken en buurten, waar mensen met verschillende achtergronden met elkaar wonen en werken – of je nu loodgieter of huisarts bent, ergens al jaren woont of nieuwkomer bent. Waar je over straat durft zonder dat je bang bent om te worden beroofd of uitgescholden – wie je ook bent. Een leefbare wijk begint met een veilige en toegankelijke wijk.

Wat wij concreet willen:

- Bestaande wijken worden bij grootschalige onderhoudswerkzaamheden groen, klimaatneutraal, circulair opgeknapt, met veel aandacht voor een natuurinclusieve aanleg (ruimte voor bomen, groen, vogels en insecten).
- We gaan (alleenstaande) ouderen die in grote huizen wonen actief helpen met hulp van en seniorenverhuiscoach om in hun eigen buurt een passende woning te vinden, die beter past bij hun woonwensen. Zo helpen we direct ook gezinnen met kinderen om sneller een woning te vinden. We zorgen dat de gemeente financieel helpt met een overgangslening of garantstelling. Dit bevordert de doorstroom.
- Om de doorstroom van een- en tweepersoonshuishoudens uit eengezinswoningen te bevorderen, krijgt deze groep voorrang bij de toewijzing van sociale huur en/of nieuwe middeldure appartementen. Met de projectontwikkelaar maken we de afspraak, dat nieuw opgeleverde appartementen een maand lang exclusief openstaan voor mensen die een grote woning willen verlaten.
- We bouwen extra huizen door een extra laag boven of naast bestaande wooncomplexen te bouwen.
- Tijdelijke (pre-)mantelzorgwoningen naast en achter een bestaande woning staan we toe. Zo kunnen kinderen en ouders samen en toch zelfstandig wonen.
- We helpen bij dreigende huisuitzettingen en maken bindende afspraken met onze wooncorporatie 3B-Wonen en particuliere verhuurders dat zij bijvoorbeeld alleen nog mogen uitzetten bij woonfraude of criminele activiteiten.
- We geven extra aandacht aan buurten en wijken waar veel armoede is. We investeren in de openbare ruimte en verduurzamen woningen in deze wijken met voorrang. We maken hierover afspraken met wooncorporatie 3B-Wonen en andere verhuurders.
- We zorgen dat energiecoaches langs de deuren gaan die mensen helpen om hun huis energiezuiniger te maken door gemeentelijke financiële ondersteuning te bieden voor inwoners met een kleine beurs.
- Huizen zijn om in te wonen; het zijn geen beleggingsobjecten. Als veel woningen door beleggers worden opgekocht, voeren we een opkoopbescherming in die de koper van een huis verbiedt om

dat te verhuren.

- Lansingerlanders krijgen voorrang bij toewijzing van sociale (corporatie) en middeldure huurwoningen via het woonruimteverdeelsysteem (Woonnet Rijnmond).
- We stimuleren doorstroom met onder meer een verhuisvergoeding en een verhuismakelaar. Hiermee stimuleren we passende huisvesting en zorgen tegelijk voor meer woningen voor starters en gezinnen.
- De huur mag na verduurzaming van de woning niet zo veel verhoogd worden, dat het voordeel van de lagere energierekening verdwijnt.

Wij bouwen aan een prettige buurt

Wat wij concreet willen:

- Bij de sloop van oude huurwoningen vanwege verduurzaming krijgen oude huurders in Lansingerland het eerste recht op terugkeer, zonder een huurverhoging.
- In kwetsbare wijken investeren we niet alleen in de fysieke omgeving, maar ook in de sociale ruimte: bijvoorbeeld bijlessen, voor- en vroegschoolse educatie en cultuur.
- We investeren extra in welzijnswerk, buurthuis en bibliotheek in alle drie kernen. We investeren ongelijk voor gelijke kansen.
- Meer woningen betekent meer voorzieningen en verbindingen. We zorgen dat er voldoende huisartsen, scholen en andere maatschappelijke functies in de buurt kunnen komen. Maatschappelijke voorzieningen vragen we een lagere prijs voor de grond.
- Door speciale aandacht voor nieuwe inwoners in onze gemeente zorgen we ervoor dat iedereen zich thuis blijft voelen in de eigen buurt.
- Wijkagenten dragen bij aan veilige wijken. We houden hen in stand. Zij werken samen met de maatschappelijke instanties en scholen. Ze zijn onze ogen en oren in de wijken.
- Beschermd Wonen en Beschermd Thuis voor mensen met een psychische kwetsbaarheid passen we waar mogelijk in alle buurten in.
- In samenwerking met wooncorporatie 3B-Wonen regelen we voor mensen, die uit Beschermd Wonen komen, goede huisvesting via Beschermd Thuis. Zo voorkomen we concentraties van deze kwetsbare groepen in bepaalde wijken.
- We bestrijden woonfraude zoals illegale onderhuur en (drugs)criminaliteit in woningen.
- Bedrijven worden verplicht om hun medewerkers (vaak arbeidsmigranten) voldoende en ook goede woonruimte aan te bieden. De gemeente is regisseur bij de ontwikkeling van woonprojecten voor arbeidsmigranten. De huisvesting voor arbeidsmigranten voldoet aan het SNF-keurmerk, zodat ook zij fatsoenlijke huisvesting hebben. Malafide huisvesters worden aangepakt in samenwerking met de arbeidsinspectie.
- Gemeente gaat een leefbaarheidstoets uitvoeren bij het toelaten van nieuwe bedrijvigheid.

Hoofdstuk 2

We doen het samen

Zonder elkaar zijn we nergens. Een samenleving waarin we omzien naar elkaar geeft zekerheid, verbondenheid en vertrouwen. Dat begint dichtbij: in de straat, de buurt of in onze kern. Daar waar burens elkaar helpen, waar een buurtcentrum warmte biedt, waar kinderen goed onderwijs krijgen en waar iedereen zich thuis kan voelen. Dát is de basis voor een gelukkig en gezond bestaan.

Maar de afgelopen jaren is dit vertrouwen onder druk komen te staan. De overheid trok zich terug, de economie draaide vooral om meer en meer, en populistische politiek zette mensen tegenover elkaar. Eenzaamheid, onzekerheid en ongelijkheid namen toe. GroenLinks-PvdA Lansingerland kiest voor een andere koers: een gemeente die weer aan de kant van haar inwoners staat. Een gemeente die werkt vanuit solidariteit, bestaanszekerheid en vertrouwen.

Wij geloven in de kracht van mensen zelf. Dagelijks dragen bewoners al bij: in de sportclub, de zorg voor burens, het verduurzamen van de wijk of het opzetten van een coöperatie. Die inzet willen wij versterken, met ruimte en ondersteuning vanuit de gemeente. Want hoe meer mensen kunnen meedoen, hoe sterker onze samenleving wordt.

Daarom bouwen wij aan een Lansingerland waarin iedereen kan meedoen. Dat betekent basisbanen voor wie buiten de arbeidsmarkt staat, eerlijke kansen voor nieuwkomers en bescherming tegen uitbuiting. Het betekent goede zorg dichtbij huis, gelijke kansen voor kinderen en een gemeente die armoede actief tegengaat. Het betekent ook dat ouderen en mantelzorgers niet aan de kant hoeven te staan, maar de kans krijgen hun kennis en ervaring te delen.

GroenLinks-PvdA Lansingerland kiest voor een actieve gemeente die werkt mét en vóór haar inwoners. Wij beschermen voorzieningen die nodig zijn voor wie het moeilijk heeft, zetten in op preventie van ziekte, pakken schulden en armoede aan, en zorgen dat niemand buiten de boot valt – van kinderen tot ouderen, van arbeidsmigranten tot jonge gezinnen.

Samen maken we Lansingerland sterker, socialer en groener. Want pas als iedereen kan meedoen, komt het vertrouwen terug. En pas dan kunnen we zeggen: dit is ónze straat, ónze buurt, ónze gemeente.

Hulp als het nodig is

GroenLinks-PvdA Lansingerland wil dat de gemeente er is voor inwoners die het zwaar hebben. Ook in onze gemeente kan een deel van onze inwoners niet of nauwelijks rondkomen en dit geldt ook voor middeninkomens en inwoners met een koophuis. Veel mensen zijn in de overlevingsstand geraakt: als je niet zeker weet of je vanavond te eten hebt, dan kun je ook niet vooruitkijken en iets opbouwen. Steeds meer mensen, met name jongeren, raken in de schulden. Vaak kampen zij met stress of andere mentale klachten. En juist de groep die het hardst hulp nodig heeft, wordt nu vaak helemaal niet bereikt met de steun die er wel is.

Daarom kiezen wij voor hulp die dicht bij de mensen staat. Een bekend gezicht tegenover je werkt beter dan elke maatregel van papier. En we werken met wijkteams die brede kennis hebben, van schulden tot (mentale) zorg, van armoede tot ondermijnende criminaliteit. Problemen spelen vaak tegelijkertijd en door elkaar heen. Het antwoord is een gemeente die mensen vertrouwt, serieus neemt en samen werkt aan oplossingen. Want wat je geeft, krijg je ook van mensen terug.

Wat wij concreet willen:

- Landelijke en lokale regelgeving voor het sociaal domein wordt uitgevoerd op basis van sociale waarden en steeds in overleg met maatschappelijke organisaties. Begrippen als “Terugtrekkende overheid”, “Eigen kracht” en “Zelfredzaamheid” worden vervangen door “Solidariteit”, “Bestaanszekerheid” en “Actieve overheid”.
- Het mes gaat in de plicht tot tegenprestatie. Wederkerigheid en menselijke waardigheid staan centraal.
- Bij mogelijke bezuinigingen worden in ieder geval de speciale voorzieningen voor kwetsbare inwoners en inwoners met een grote sociale achterstand volledig ontzien. Dit maken we mogelijk door de OZB geleidelijk te verhogen naar het landelijk gemiddelde.
- De gemeente Lansingerland benadert bewoners altijd vanuit vertrouwen en met aandacht voor de menselijke maat. Iemands persoonlijke situatie mag nooit uit het oog worden verloren. Een fout maken mag, het gaat erom dat gemeente en inwoner samen aan een oplossing werken.
- De ambtelijke medewerkers worden in aantal en expertise versterkt om grote maatschappelijke uitdagingen aan te pakken: de woningnood, steeds grotere verschillen in inkomen en vermogen en de klimaatverandering.
- Er is sprake van échte burgerparticipatie en dat merk je aan de houding van de medewerkers. Inwoners worden vroegtijdig betrokken in het besluitvormingsproces.
- De gemeente Lansingerland gaat inwoners actief benaderen met laagdrempelige ondersteuning, zowel digitaal als fysiek. Ook werkt de gemeente samen met scholen, sportclubs en andere organisaties om armoede te signaleren en compleet in kaart te brengen.
- De gemeente gebruikt taal die iedereen kan begrijpen. Als je toch uitleg nodig hebt, kun je gewoon langskomen bij een balie van de gemeente.
- We zetten in op multidisciplinaire wijkteams die veel verschillende soorten hulp kunnen bieden. Van jeugdhulp tot schuldhulp, van samen een toeslag aanvragen tot een nieuwe wasmachine regelen.
- We zetten in op regulier overleg met alle religieuze en levensbeschouwelijke organisaties in gemeente Lansingerland. Het is belangrijk dat we weten wat er speelt in de gemeente. Ook, of misschien wel juist bij groepen die er andere zienswijzen op na houden. Daarom overleggen we met alle organisaties. In een jaarlijks rondetafelgesprek met religieuze en levensbeschouwelijke organisaties kan de gemeente goede initiatieven maar ook gevoelige punten bespreken.
- Het in beeld krijgen van alle inwoners die in armoede leven, gaat veel verder dan de inwoners die een uitkering op basis van de Participatiewet ontvangen. Denk maar aan mensen met alleen AOW, arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, zelfstandigen met een klein inkomen of werkenden in deeltijd die door omstandigheden niet meer uren kunnen werken. Probleem is helaas vaak het verbod op

gegevensuitwisseling.

- Extra aandacht is er voor inwoners met zware GGZ problemen en voor mensen die dakloos zijn of dreigen te worden.
- Voor sommige mensen is het lastig om digitaal contact te hebben met de gemeente. We zorgen er daarom voor dat mensen ook altijd menselijk contact kunnen hebben met de gemeente en met welzijnswerkers.
- De Digitale Portal op de website van de gemeente die informatie geeft over regelingen waar mensen die in armoede leven een beroep op kunnen doen, moet een overzicht bieden van alle financiële extra's die beschikbaar zijn: zoals sport- en cultuurfonds en Jeugdeducatiefonds. Ook moet er eenvoudig toegang zijn tot begrijpbare informatie over schuldhulpverlening, kinderopvang en toeslagen.
- Heel veel aandacht en inzet is er voor kinderen die in armoede opgroeien. De gemeente zorgt voor een uitgebreid aanbod in het collectieve zorgverzekeringspakket tegen gunstige tarieven. Inwoners die in armoede leven kunnen een beroep doen op maandelijkse financiering van een aansluiting op internet. Ook komen zij voor een gratis laptop in aanmerking.
- Er komt gratis openbaar vervoer in de regio Rotterdam voor inwoners met een laag inkomen.
- Menstruatiearmoede bestaat ook in Lansingerland. We creëren uitgiftepunten op scholen en in buurthuizen voor maandverband en tampons.
- We zetten fors in op schuldenpreventie. Denk aan voorlichting op scholen over schulden. Maar ook op de gemeentelijke website en in lokale media.
- Er worden met energiebedrijven, wooncorporatie 3B-Wonen en andere instanties afspraken gemaakt voor signalering van klanten met een betaalachterstand. In zo'n geval kan de gemeente een schuldpreventiemedewerker sturen die de bewoner kan helpen. Er is voldoende ambtelijke formatie voor de uitvoering daarvan.
- Als kwetsbare inwoners zorg nodig hebben, voorkomen we dat ze in de problemen komen door bijvoorbeeld het eigen risico en de eigen bijdrage financieel te dekken. Dit geldt voor huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum
- Ook huisdieren horen bij gezinnen en verdienen bescherming. Daarom bieden we aan om kwetsbare inwoners te ondersteunen bij de kosten voor diervoer en andere aspecten van dierenwelzijn. Dit geldt voor huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
- We gaan uitbuiting van arbeidsmigranten tegen, door misstanden te signaleren en samen met andere instanties aan te pakken.

Gezond zijn valt of staat met goede zorg

- We zetten in op preventie: minder bureaucratie, meer samenwerking met ouders en scholen, en betere toegang tot de complexe zorg.
- We voeren een eerlijk lastenbeleid: we sluiten stap voor stap aan bij het landelijk gemiddelde van de OZB, met oog voor betaalbaarheid. Lastenstijgingen koppelen we aan concrete investeringen in betaalbare woningen, zorg, veiligheid en duurzaamheid.
- Voorkomen is beter dan genezen: daarom zetten we in op een sterk preventief beleid. Door

middel van een gezonde leefomgeving, goede informatievoorziening en vroege signalering helpen we mensen langer gezond te blijven. We pakken lichte klachten aan voordat ze erger worden. Zo houden we ook de zorgkosten lager.

- De wachtlijsten voor jongeren die om GGZ-hulp zitten te springen, moeten verdwijnen.
- We grijpen kansen om het enorme tekort aan zorg- en welzijnspersoneel aan te pakken met mensen die in onze gemeente wonen. Met de juiste (aanvullende) opleiding, begeleiding en mogelijkheden om bijvoorbeeld functies te combineren, kunnen zij vaak in de zorg of het sociaal domein aan de slag.
- We helpen vitale ouderen aan vrijwilligerswerk in het sociaal domein en de zorg. Veel mensen die met pensioen gaan, willen dolgraag helpen met laagdrempelige zorg, praktische hulp en goed gezelschap via maatjesprojecten in hun eigen buurt.
- We gaan mantelzorgers, met name jonge mantelzorgers die vaak niet weten dat zij feitelijk mantelzorg leveren, beter ondersteunen. Bijvoorbeeld door middel van lotgenotencontact en respijtzorg. Op initiatief van de gemeente wordt bekeken hoe de gemeente en maatschappelijke organisaties hen beter kunnen ondersteunen.
- We pakken de marktwerking in de zorg aan door in te zetten op samenwerking in plaats van op onderlinge concurrentie tussen zorgorganisaties, door te sturen via zorginkoop en door slimme verbindingen te leggen binnen het sociaal domein.
- We zien erop toe bij inkoop van zorg het geld ook echt naar de zorg gaat, en niet naar *private equity* of andere ‘zorgcowboys’.
- We streven naar het concentreren van de eerstelijnszorg – van de huisarts tot de fysio, apotheek of tandarts – waar mogelijk op dezelfde locatie in de buurt van de inwoners. Dat maakt de samenwerking beter en de zorg toegankelijker.
- Verschillende soorten zorg en ondersteuning horen goed aan te sluiten op elkaar en op de zorgvraag. Mensen mogen niet meer verdwaald raken in het ingewikkelde zorgstelsel. Daarom halen we waar mogelijk barrières tussen verschillende regelingen weg en begeleiden we inwoners beter, bijvoorbeeld met één casemanager per cliënt of gezin.
- We zetten in op wonen met zorg en ondersteuning, en nemen dit mee als we nieuwe woningen bouwen. Denk aan een woongemeenschap waar een zorgorganisatie en een woningcorporatie samenwerken om te zorgen dat bewoners er goed oud kunnen worden. Of een breed gezondheidscentrum midden in een nieuwe wijk.
- We zetten in op kleinschalige jeugdzorg, dicht bij huis. Daar is zowel een woonvoorziening voor kinderen die tijdelijk niet thuis kunnen wonen, als thuiszorg en jeugdhulp voor gezinnen in de buurt.
- We voorkomen dat kinderen in de jeugdhulp tussen wal en schip vallen wanneer ze 18 jaar worden. Dat doen we door jeugdhulp beter te verbinden met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- We verbeteren de aandacht voor kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking, binnen de jeugdhulp maar ook in het onderwijs en bij potentiële werkgevers. Deze groep wordt vaak niet herkend, waardoor jongeren geen hulp krijgen en niet goed kunnen meedoen in de samenleving.

- Mensen met een zorgvraag krijgen binnen de Wmo in de regel een meerjarige indicatie. Zo krijgen bijvoorbeeld mensen met een chronische ziekte meer zekerheid.
- Mensen met een beperking moeten volledig kunnen meedoen in de samenleving. We verbeteren de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en (digitale) informatie.
- Dat geldt ook voor de inrichting van de publieke ruimten in heel onze gemeente. Hier is nog een wereld te winnen.
- We zien steeds vaker problemen met verward gedrag. Vaak is de oorzaak dat mensen kampen met psychische klachten. Door in te zetten op kleinschalige GGZ-teams die snel op meldingen af kunnen, voorkomen we zo veel mogelijk dat problemen verder uit de hand lopen.

Jongeren veel meer in de schijnwerpers

Ongeveer een derde van onze inwoners is jonger dan 18 jaar. Lansingerland is één van de jongste gemeenten in ons land. Jammer genoeg blijkt dit nog te weinig uit het gemeentelijke beleid. De jeugd komt er vaak te bekaaid af. Dat moet echt anders om de toekomst van Lansingerland veilig te stellen. Een deel van de jongeren moet als jongvolwassene kunnen blijven wonen in Lansingerland, alleen of met een partner en op termijn misschien zelfs met kinderen. Kinderen uit de armoede houden blijft een speciaal aandachtspunt.

Wat wij concreet willen:

- We willen dat elk kind opgroeit met gelijke kansen. De gemeente ondersteunt kinderen en jongeren uit gezinnen met een laag inkomen met coaches op scholen, weekendscholen of vakanties en projecten met ervaringsdeskundigen.
- Jongeren die hun opleiding verlaten zonder startkwalificatie benaderen we actief met goede begeleiding.
- We zorgen voor uitgaansgelegenheden voor jongeren tussen de 14 en 18 jaar die dicht bij huis uit willen gaan. Op initiatief van de gemeente worden exploitanten gezocht die dit type horeca willen gaan uitbaten.
- Jongeren krijgen gelijke kansen door een inclusieve aanpak bij de toegang tot recreatie, sport, onderwijs, veilig opgroeien en zorg voor jongeren.
- Wij zetten in op een sluitende schuldenaanpak voor jongeren. We zorgen dat jongeren zo snel mogelijk schuldenvrij zijn en een nieuwe kans krijgen. We kopen waar nodig de schulden als gemeente af omdat dit goedkoper is. De zorg voor mensen die schuldhulpverlening nodig hebben, wordt verdubbeld. Er is voldoende ambtelijke formatie voor de uitvoering hiervan.

Goede voorzieningen vormen de basis van onze samenleving

Wij geloven in een stevige basis voor iedereen. Een inkomen waarmee je het einde van de maand haalt, een dokter als je ziek wordt, een goede opleiding voor jou en je kinderen – dat zijn geen extra's maar minimale zekerheden waar iedereen recht op heeft. Net als sporten om gezond te blijven, reizen voor een betaalbare prijs en een veilige omgeving waar jij je op je gemak voelt.

Goede publieke voorzieningen zijn een harde voorwaarde voor een sterke samenleving. Het moeten de

plekken worden waar mensen met een dikke portemonnee en een smalle beurs elkaar weer tegenkomen. Zorg die niet werkt vanuit een ingewikkeld stelsel, maar vanuit de mens en gemeenschap. Onderwijs waarin ieder kind en elke jongere dezelfde kansen krijgt. En waarmee we de mensen opleiden die de toekomst dichtbij brengen, door warmtenetten aan te leggen, goede zorg te leveren of nieuwe technologie te ontwikkelen.

Leren en onderwijs vragen om gelijke kansen

Gelijke kansen in het onderwijs, dat staat voor GroenLinks-PvdA Lansingerland centraal. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn mogen nooit bepalend zijn voor wie jij later wordt. Daarom moet de gemeente veel verder kijken dan schoolgebouwen. Wij willen dat de gemeente vol inzet op het verbeteren van het onderwijs voor al onze kinderen.

Wat wij concreet willen:

- Wij willen een breed aanbod in onderwijssoorten voor zowel het primair als voortgezet onderwijs
- Onderwijs en kinderopvang groeien mee met de gemeente. Bij de groei van Lansingerland moet ook het aantal scholen en kinderopvanglocaties meegroeien, zodat ieder kind dichtbij huis goed onderwijs en opvang krijgt.
- We willen meer gymlokalen en dagelijks bewegen. We willen voldoende gymvoorzieningen in Lansingerland.
- Alle onderwijsgebouwen worden perfect onderhouden, worden klimaatneutraal, en worden goed geventileerd.
- Groene en beweegvriendelijke schoolpleinen. Schoolpleinen maken we groener, met ruimte om te spelen, ontdekken en bewegen. Dit stimuleert gezondheid, biodiversiteit en samen spelen.
- Schoolpleinen zijn toegankelijk voor de buurt. Na schooltijd moeten schoolpleinen beschikbaar zijn voor de buurt, zodat kinderen en jongeren ook in hun vrije tijd een veilige en sportieve plek hebben.
- We willen geen noodscholen en noodlokalen, maar volwaardige onderwijsgebouwen. Investeren in voldoende en moderne schoolgebouwen voorkomt tijdelijke noodscholen. Elk kind verdient een veilige en inspirerende leeromgeving. Dit regelen we in het Integraal Huisvestingsplan voor primair onderwijs.
- We zorgen voor kortere wachttijden in de kinderopvang. Wij willen dat ouders snel een plek kunnen vinden in de kinderopvang. Daarom zetten we in op uitbreiding en betere samenwerking met opvangorganisaties.
- Er komt meer capaciteit in de buitenschoolse opvang en de kinderdagverblijven. De vraag naar opvang groeit. Wij zorgen voor voldoende BSO- en dagopvangplekken zodat ouders werk en zorg beter kunnen combineren.
- We willen Speciaal onderwijs in Lansingerland. Kinderen met extra ondersteuningsbehoeften verdienen onderwijs dichtbij huis. Daarom pleiten wij voor de oprichting van speciaal onderwijs in onze gemeente.
- Beschikbaarheid van middelbaar beroepsonderwijs (MBO) is nog beperkt in Lansingerland. Ook

hier zijn er groeimogelijkheden in samenwerking met lokale en regionale bedrijven. Het mbo heeft lang onvoldoende aandacht gekregen, terwijl het een essentieel onderdeel is van ons onderwijs en onze gemeente.

- De door velen ervaren sociale kloof tussen mensen met een praktische Mbo-opleiding en met een theoretische HBO-Universiteit-opleiding is schadelijk en moet verdwijnen. Dit bevordert de kansengelijkheid en versterkt het samen leven en werken in onze gemeente.
- We pakken het grote lerarentekort in onze gemeente aan door zij-instromen makkelijker te maken. De gemeente werkt samen met scholen om mensen snel aan het werk te krijgen. Scholen worden ondersteund bij het begeleiden van deze zij-instromers: goed opgeleide, bekwame leraren en schoolleiders zijn cruciaal voor goed onderwijs.
- We gaan werken met brugfunctionarissen op de basisschool. Die kunnen ouders, school en andere voorzieningen beter met elkaar verbinden om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat gezinnen op tijd taal- of opvoedondersteuning krijgen.
- De gemeente gaat zorgen voor schoolmaaltijden voor alle kinderen op de basisschool. Dit geeft alle ouders zekerheid en vergroot de kansengelijkheid.
- We zien erop toe dat scholen geen verplichte ouderbijdrage vragen, zoals ook in de wet staat. Kinderen die in armoede opgroeien moeten aan alle schoolactiviteiten kunnen meedoen (schoolreisjes, excursies, feestjes). “Vrijwillige” ouderbijdrage mag geen sta in de weg zijn.
- We werken vanuit de gemeente Lansingerland aan extra onderwijsondersteuning voor scholieren die dat nodig hebben. Denk aan laagdrempelige huiswerkbegeleiding, een gratis goede computer of gratis museumbezoek.
- We investeren stevig in nieuwkomersonderwijs en helpen om nieuwkomersklassen op te zetten. Dit zorgt voor een goede start en vergroot de kansen voor kinderen die het Nederlands nog niet volledig machtig zijn. Ze krijgen hier intensief taalonderwijs voordat ze naar de basisschool of de middelbare school gaan.
- We stimuleren werkgevers om aandacht te besteden aan laaggeletterdheid. We zorgen voor laagdrempelige ondersteuning en taalscholing die makkelijk vindbaar zijn voor de mensen.
- We investeren in de bibliotheek in onze drie kernen. Dat is een goed middel tegen laaggeletterdheid én een fijne ontmoetingsplek voor iedereen.
- Elk kind van 2 tot 6 jaar kan toegang krijgen tot extra taalonderwijs en ontwikkelingsactiviteiten. Ook kan elk kind tussen 2 en 4 jaar tenminste twaalf uur per week naar de peuterspeelzaal.

Bewegen als topprioriteit

- Ieder kind in Nederland moet een zwemdiploma kunnen halen. Daarom introduceren wij dat alle leerlingen in groep 4 schoolzwemmen krijgen.
- Sportverenigingen zijn dé plek om elkaar te ontmoeten en een praatje te maken. Daarom zorgt de gemeente voor goede, duurzame accommodatie. Een goede sportclub brengt een heel dorp of een hele buurt bij elkaar. Dit geldt ook voor sportparken en sporthallen.
- Lansingerland wil uitgroeien tot de gezondste gemeente van Nederland. Blokkades voor kinderen uit kwetsbare gezinnen om bij een sportvereniging te gaan, nemen we weg. Geldgebrek mag nooit

een argument zijn om niet te kunnen sporten. Ook volwassenen en ouderen die willen sporten, bieden we een gericht aanbod.

- We zetten meer in op buurtsportcoaches en Johan Cruyff-veldjes als springplank voor jongeren om sportief en gezond aan de slag te gaan.
- De toekomst van de sportverenigingen valt of staat met de beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers op de velden en in de bestuurskamers. We ondersteunen verenigingen bij het vinden van personeel. Bijvoorbeeld met basisbanen waarmee mensen die nu thuis zitten met de juiste begeleiding aan de slag kunnen. In hun eigen omgeving, voor een leefbaar inkomen.
- In het sportbeleid focussen we specifiek op kinderen en jongeren. Te veel kinderen stoppen rond 12 jaar met bewegen. Wij dagen ze uit om te bewegen en nieuwe sporten te leren kennen.
- We starten en ondersteunen sportinitiatieven voor mensen met een beperking, voor jongeren en volwassenen. Ook ondersteunen we clubs om hun sportaccommodatie goed toegankelijk te maken.
- We investeren in laagdrempelige, groene sportvoorzieningen om de hoek: een 3x3-basketbalveldje, een speeltuin, een buitenfitness-locatie of een mooi park om te wandelen of te joggen. Ouderen help je te bewegen als je bijvoorbeeld een bankje plaatst om naartoe te lopen. We kijken hierbij naar bestaande én nieuwe woongebieden.

Samen leven als antwoord op dreigende polarisatie

Net als heel Nederland is de bevolking van onze gemeente heel divers. In een tijd van toenemend wantrouwen en polarisatie is het belangrijker dan ooit dat onze gemeente er voor iederéén is. Ongeacht je geloof, culturele achtergrond, gender, seksuele gerichtheid – je moet je vrij over straat en door de samenleving kunnen bewegen. Discriminatie pakken we hard aan. En we werken aan een inclusieve gemeentelijke organisatie die echt van iedereen is.

Zoals gezegd, we zijn een sterke en vrije samenleving omdat we precies dat doen: samenleven. Dat betekent dat we elkaar accepteren en de ruimte geven, juist als we van elkaar verschillen. We doen het samen.

Veilig leven dichtbij huis

Wat wij concreet willen:

- Buurtpreventie is belangrijk. Deelnemers aan buurtpreventie-initiatieven volgen een verplichte cursus over omgaan met vooroordelen en oog voor privacy van bewoners en bezoekers van de wijk.
- Wij willen dat je je vrij en veilig voelt in onze gemeente. Daarom pakken we (drugs) criminaliteit aan, verbeteren we de verkeersveiligheid, zorgen voor een veilige leefomgeving en zetten we ons in voor een inclusieve en representatieve gemeente.
- De gemeente werkt aan intensieve preventieprogramma's om afglijden naar (jeugd)criminaliteit te voorkomen. Er komt een intensief plan voor probleemgezinnen
- Wij willen een veilige en inclusieve samenleving: aanpak ondermijning en jeugdcriminaliteit in samenwerking met onderwijs, sport en jeugdzorg, wijkagent.

- Het werken aan traditionele veiligheid in wijken en buurten door voldoende beschikbaarheid van wijkagenten en boa's wordt onverkort voortgezet.
- In onze gemeente staan we voor de rechten van vrouwen en mensen uit de regenbooggemeenschap. We pakken discriminatie en straatintimidatie hard aan, overal in de samenleving. Iedereen moet ongestoord en met een veilig gevoel over straat kunnen. Onze boa's spelen hierin een belangrijke rol.
- We werken actief aan de inclusieve uitstraling van onze gemeente. We willen dat boa's en andere ambtenaren met religieuze uitingen hun werk kunnen doen. Een herkenbare en representatieve organisatie die een goede afspiegeling is van de bevolking draagt bij aan het vertrouwen van de overheid in onze gemeente.
- Lansingerland stelt een roze agenda op, waarin voornemens, plannen en actiepunten met betrekking tot de emancipatie van de LHBTQI+- gemeenschap staan.
- We versterken het Regenboogakkoord, verbeteren toegankelijkheid voor mensen met een beperking en voeren concreet beleid tegen discriminatie. Over deze agenda overleggen we regelmatig met het COC en andere betrokkenen.
- We werken niet samen met organisaties die bijdragen aan antisemitisme, islamofobie of haat of discriminatie jegens de LHBTQI+- gemeenschap.
- We werken niet samen met organisaties die bijdragen aan antisemitisme, haat of discriminatie.
- Iedereen mag zichzelf zijn. Wij verzetten ons tegen iedere vorm van discriminatie op grond van inkomen, land van herkomst, huidskleur, religie, overtuiging, seksuele oriëntatie, genderidentiteit of -expressie en geslachtskenmerken. We bestrijden de steeds meer gesignaleerde islamofobie.
- Alle medewerkers van onze gemeente volgen een cursus over omgaan met vooringenomenheid.
- We verbeteren de samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie om criminaliteit te herkennen en aan te pakken. Zo kunnen we zorgfraude, drugscriminaliteit en jeugdcriminaliteit beter het hoofd bieden.
- Cameratoezicht, preventief fouilleren, gebiedsontzeggingen en samenscholingsverboden worden alleen toegepast in situaties waarin niets anders helpt en onder strenge voorwaarden.
- Geweld achter de deur wordt systematisch gesignaleerd door bijvoorbeeld leraren, schoolmaatschappelijk werk, huisartsen, sportverenigingen. Dit wordt door de gemeente integraal opgepakt.
- We pakken uitbuiting en mensenhandel hard aan. We werken samen met de politie om misstanden te signaleren. Ook zorgen we voor goede opvang en zorg voor slachtoffers.
- We verbeteren de paraatheid van onze gemeente bij rampen en crises. Ten eerste door plannen te maken en oefeningen te houden voor extreem weer, digitale crises of andere grote noodsituaties. Daarnaast door steeds het gesprek te voeren over polarisatie en toenemende maatschappelijke spanningen.
- We zorgen ervoor dat ook in de avond en in de nacht iedereen veilig over straat kan gaan. We ontwikkelen daarvoor in overleg met de inwoners en veiligheidsdiensten een sluitende aanpak.
- Cybersecurity krijgt topprioriteit. Zowel binnen de gemeentelijke organisatie zelf als wanneer het gaat om voorlichting aan al onze inwoners. Daartoe wordt op korte termijn een gemeentelijk beleidsplan opgesteld. Er komt een wethouder die cybersecurity in de portefeuille krijgt en kan

beschikken over een voldoende budget.

Zonder het maatschappelijk middenveld lukt het niet

De samenleving kan niet zonder bewonersinitiatieven, lokale netwerken en maatschappelijke organisaties. Daarom willen we meer vertrouwen, samenwerking en ondersteuning vanuit de gemeente voor alle goede ideeën die vanuit de samenleving zelf ontstaan. We ondersteunen en stimuleren het maatschappelijk middenveld met een passend subsidiebeleid. We geven organisaties tijd en vertrouwen om iets moois op te bouwen. We zetten in op veel verschillende initiatieven die zo goed mogelijk aansluiten bij de inwoners van de gemeente. Iedereen kan gebruik maken van het gemeentelijke subsidiebeleid. Integrale aanpak: stoppen met verkokering; inwoners hebben baat bij één gemeente die samenwerkt.

Wat wij concreet willen:

- Gezinnen die moeilijk mee kunnen in de samenleving helpen, staan centraal. We ondersteunen 1.000 gezinnen extra met maatwerk en begeleiding.
- De gemeente verkent en ondersteunt projecten met basisbanen. De kern van zo'n basisbaan: je doet werk voor de gemeenschap en je krijgt er een inkomen voor terug waarvan je kunt leven. We richten ons daarbij met name op het verduurzamen en vergroenen van Lansingerland. Ook richten we ons op het sociaal domein, bijvoorbeeld met ondersteuning voor kwetsbare inwoners.
- We zorgen dat basisbanen aansluiten op de Participatiewet. Een basisbaan mag niet betekenen dat je in de financiële problemen komt doordat je uitkering of toeslagen wegvallen.
- We zetten in op een keten tussen dagbesteding aan de ene kant en volledig werk aan de andere kant. Zo kunnen mensen altijd werk doen dat bij ze past en makkelijk stappen vooruit en achteruit zetten, bijvoorbeeld door meer of minder uren te gaan werken.
- We investeren in voldoende banen in de sociale werkvoorziening voor onze inwoners met een beperking.
- We stimuleren projecten waarbij GGZ-patiënten en psychisch kwetsbaren met goede begeleiding aan het werk kunnen.
- Mensen met een arbeidsbeperking hebben recht op betere ondersteuning en begeleiding. Dit betekent ook beter afgestemd WMO-vervoer.
- We stimuleren projecten waarbij asielzoekers en statushouders snel aan het werk kunnen. De gemeente bemiddelt om nieuwkomers zo snel mogelijk aan een betaalde werkplek te helpen.
- De gemeente gebruikt taal die iedereen kan begrijpen. Als je toch uitleg nodig hebt, kun je gewoon langskomen bij een balie van de gemeente.
- We versterken de lokale democratie door meer mensen meer inspraak te geven. We willen niet alleen dezelfde gezichten die met elk participatietraject meedoen aan het woord laten, maar juist ook de mensen die we nooit horen de kans geven zich uit te spreken. Ook zorgen we voor een gelijk speelveld tussen mensen en bedrijven.
- De gemeente is vaker in buurtcentra en bibliotheken in alle drie de kernen aanwezig met

inloopspreekuren en bewonersbijeenkomsten. Die gaan niet alleen over grote omgevingsplannen, maar ook over punten dichtbij huis zoals parkeren in de buurt, overlast melden of meer groen in de wijk.

- We verdelen de lasten eerlijk in onze gemeente. Inwoners met een hoger inkomen, dragen ook meer bij: de OZB wordt stapsgewijs aangepast naar het landelijk gemiddelde om bestaanszekerheid en sociale voorzieningen te versterken.
- We beperken de tijdelijke inhuur van mensen bij de gemeente zo veel mogelijk, en geven de voorkeur aan eigen expertise en goede vaste banen voor onze inwoners.
- Bewoners die vrijwilligerswerk doen bij de bibliotheek, sportclub of bij andere organisaties belonen we met bijvoorbeeld een Rotterdampas.

Zonder kunst en cultuur wordt onze gemeente kleurloos

Kunst en cultuur zijn een onmisbaar onderdeel van de samenleving. Ze geven kleur en dagen je uit. GroenLinks-PvdA Lansingerland wil een levendig cultureel veld, met uiteenlopende culturele instellingen die samen zo goed mogelijk de inwoners van de gemeente bedienen. We geven onze 3B- bibliotheek structurele financiële zekerheid als plek voor taal en inclusie. Lokale makers en podia krijgen steun zodat cultuur ook bereikbaar blijft voor mensen met een laag inkomen. Verenigingen ondersteunen we met betaalbare accommodaties en grote waardering voor vrijwilligers. Belangrijk is dat er meerjaren financiële zekerheid komt voor maatschappelijke organisaties die door onze gemeente gesubsidieerd worden.

Wat wij concreet willen:

- Cultuurbeleid hoort in Lansingerland: we willen een duidelijke koers voor kunst, erfgoed en evenementen.
- Wij willen lokaal potentieel van kunstenaars en creatieve inwoners optimaal benutten om Lansingerland bruisender te maken. De gemeente promoot het lokale cultuuraanbod beter en stemt het op elkaar af zodat meer mensen ervan kunnen genieten. Ook pleit zij voor meer samenwerking tussen andere culturele initiatieven, waardoor samenwerkingsprojecten tot stand komen.
- Wij stimuleren de komst van meer kunst in openbare ruimten. De gemeente steunt de plaatselijke historische vereniging en maakt actief gebruik van haar kennis. Bij de diverse plaatselijke historische verenigingen zit een enorm potentieel aan kennis, die gemakkelijk kan worden ingeschakeld bij het erfgoedbeleid: bijvoorbeeld bij de samenstelling van informatieborden, cultuurroutes, erfgoededucatie. We beschermen de historische linten en buurtschappen.
- De komst van een Historisch Museum Lansingerland waarin de drie bestaande historische verenigingen samenwerken wordt onderzocht.
- Wij zorgen voor goede verspreiding van kunst- en cultuurvoorzieningen over de huidige drie kernen.
- De gemeente beschermt waardevolle gebouwen, interieurs en landschapselementen.
- Ook de nieuwe wijk Bleizo-West krijgt een passend aanbod aan kunst en cultuur, in samenhang met ontmoeting en verbinding tussen de bewoners van de wijk en hun link met Lansingerland.

- We zorgen voor voldoende ontmoetingsplekken in de wijk. Denk aan het buurtcentrum, maar ook aan mooie pleinen of parken. We zorgen er ook voor dat bewoners van deze plekken gebruik kunnen maken voor eigen initiatieven.
- Er komen gemeentelijke programma's in het kader van verbinden (bijvoorbeeld in het kader van de Regenbooggemeente, komst van asielzoekers en van asielgerechtigden en werving van vrijwilligers voor sport en maatschappelijke organisaties).
- We zetten in op buurtbudgetten die bewoners samen kunnen besteden aan ontmoeting. Denk aan een budget van 10.000 euro voor bijvoorbeeld een buurtfeest, een klusproject of een dansvoorstelling met kinderen uit de wijk.
- We stellen voorwaarden aan cultuursubsidies om ervoor te zorgen dat kunstenaars een eerlijke beloning voor hun werk krijgen.
- We zetten in op meerjarige subsidies, zodat instellingen tijd hebben om te groeien en iets bijzonders op te bouwen. We gaan uit van vertrouwen.
- Cultuur is toegankelijk voor iedereen. Cultuur is van en voor alle inwoners, ongeacht leeftijd of inkomen.
- Het jaarlijkse budget voor kunst en cultuur wordt stap voor stap verhoogd om kunst en cultuur in Lansingerland te stimuleren (podia, amateuristische kunstbeoefening, bibliotheekwerk). We willen dat de gemeente hierbij niet alleen oog heeft voor bestaande instellingen, maar ook voor nieuwe initiatieven. Bijvoorbeeld met startsubsidies of risicogeld. Dit kan gefinancierd worden via de meerinkomsten die voortvloeien uit de groei van onze gemeente.
- Het toch al schaarse culturele erfgoed in onze kernen, waaronder ook verschillende kerkgebouwen, moet behouden blijven. Het subsidiebeleid moet vanuit die visie worden herzien en uitgevoerd.
- We bevorderen actieve kunstbeoefening door een goede afstemming met kunsteducatie. Cultuur is voor iedereen: onze gemeente participeert in het Jeugdcultuurfonds dat kinderen uit armere gezinnen in staat stelt om bijvoorbeeld dans-, theater- of muzieklessen te nemen.
- Kunst en cultuur hebben ook belangrijke maatschappelijke waarde, bijvoorbeeld in het onderwijs. Cultuureducatie vergroot de kansengelijkheid en versterkt de samenleving. We stimuleren projecten die hieraan bijdragen.
- De gemeente zorgt ervoor dat kinderen en mensen met een laag inkomen gratis naar musea kunnen. Kunst en cultuur horen namelijk voor iedereen toegankelijk te zijn.
- We gaan de Rotterdampas actief verspreiden onder bewoners die weinig te besteden hebben. Daarmee krijg je bijvoorbeeld korting op kleding, schoolspullen, een nieuwe fiets of een sportabonnement.

Hoofdstuk 3

Een groene economie in een gezonde gemeente

We merken het allemaal: onze zomers worden warmer, we hebben periodes van grote droogte en tegelijkertijd zien we meer plensbuien. Het valt niet te ontkennen dat ons klimaat verandert. Met alle gevolgen van dien: kelders en straten staan vaker onder water. Oogsten mislukken. De warmtedeken in Lansingerland leidt tot concentratieproblemen en vermoeidheid, en bij ouderen tot gezondheidsproblemen. Het hooikoortsseizoen duurt langer en we kampen met meer plagen zoals de eikenprocessierups die zich hier vestigde door het warmere weer. Tegelijk neemt het aantal inheemse soorten als bijen en vlinders af. Weliswaar is de hoeveelheid fijnstof, stikstof en lawaai de afgelopen tijd verminderd, de effecten op onze gezondheid (met voortijdige sterfte) en de natuur zijn nog altijd te groot.

Ook gemeenten kunnen bijdragen aan de oplossing

De klimaat- en natuurschade gaat iedereen aan. Wetenschappers waarschuwen dat we kritieke kantelpunten naderen waardoor onze leefomgeving onherstelbare schade oploopt. Gelukkig is dit tijdstip nog te keren. De oplossing komt niet alleen uit Europa, maar ook van onderop: vanuit de samenleving en de mensen zelf in Lansingerland. Want als de vervuilende industrie zelf niet wil veranderen, dan dwingen wij hen ook vanuit de gemeente. Dat doen we op zo'n manier dat iedereen mee kan in de transitie naar een schone en gezonde omgeving.

Wat GroenLinks-PvdA Lansingerland betreft pakken we de luchtvervuiling in onze gemeente direct aan: we investeren fors in duurzame en gezonde manieren om naar je werk, school of sportclub te gaan. Om te beginnen door te zorgen dat je daarheen kunt lopen of fietsen, of er anders met het openbaar vervoer kunt komen. Waar dat niet kan, stimuleren we schonere (deel-)auto's.

Ook willen we de energierekening zo betaalbaar mogelijk maken. Dat begint met het massaal isoleren van woningen in buurten met veel armoede. We ondersteunen de huishoudens met de laagste inkomens bij de energietransitie met bijvoorbeeld een witgoedregeling of inductieplaat als de wooncorporatie van het aardgas af gaat. We gaan het eerst aan de slag in de buurten met de slechtste energie-labels en de

hoogste energierekening en het hoogste aandeel sociale huurwoningen.

We steunen verder initiatieven van burgers om in een energiecoöperatie groene stroom op te wekken en bijvoorbeeld een buurtbatterij te plaatsen. Gemeenten kunnen bijdragen aan het verminderen van CO₂-uitstoot door het opzetten van collectieve warmtenetten. Waar private bedrijven dit niet aandurven, richten wij publieke warmtebedrijven op, al dan niet in samenwerking met bewonerscollectieven en bedrijven die wel willen.

We kiezen voor een gezonde leefomgeving

Mensen leven niet op zichzelf. We genieten niet alleen van de natuur, we kunnen niet zonder. Frisse lucht, kwetterende vogels en water waarin je kunt zwemmen, dat hoort bij een gezonde leefomgeving. Nu de natuur in Nederland er slecht aan toe is, willen we dat de gemeente actie onderneemt. In de kernen gaan we structureel vergroenen, bijvoorbeeld door verschillende soorten bomen te planten, bloembakken te plaatsen en bermen te laten groeien voor de insecten. We stimuleren tuinen zonder tegels, groene daken en gevels en duurzaam watergebruik. Ook versterken we de handhaving op milieuregels zodat er minder PFAS en andere schadelijke stoffen in de bodem en het water komen. Het resultaat is een gezonde, leefbare omgeving waar iedereen plezier van heeft.

We zorgen ervoor dat de bodem- en waterkwaliteit vooruitgaat én dat de glastuinbouw perspectief krijgt op een gezond bedrijf, nu en in de toekomst. Duurzame tuinbouw, en natuurbeheer stimuleren we met subsidies.

Werken aan een duurzame, groene en innovatieve regionale economie

Een gezonde omgeving vraagt om een groene economie. Heel veel burgers en bedrijven zijn al begonnen om de nieuwe economie die we nodig hebben vorm te geven. Het is aan de gemeente om dit te stimuleren en iedereen erbij te betrekken.

Om te beginnen door plekken te creëren waar duurzaam wordt gewerkt. Denk aan een levendige, autoluwe en bereikbare kernen waar het aantrekkelijk is om je als mkb'er te vestigen. Een coöperatie van buurtbewoners die voedsel verbouwen of een bedrijventerrein waar ondernemers samen schone energie opwekken. We streven naar lokaal eigenaarschap: de mensen en de bedrijven uit de buurt die het werk doen, nemen ook de belangrijke beslissingen. Ook leiden we het praktische én het theoretische talent op dat vervolgens in deze economie aan de slag kan. We verbinden Mbo's, HBO's en universiteiten met bedrijven en organisaties en zorgen voor goede stages die naar mooie banen toe leiden.

We zien in onze gemeente schaarste aan ruimte. Sectoren zoals de glastuinbouw, en distributiecentra hebben op papier veel ruimte opgeslokt. Maar hoeveel is er echt nodig? Nieuwe ruimtelijke plannen en prioriteitstelling zijn broodnodig.

De schaarste beperkt zich niet tot de ruimte alleen. Het Nederlandse stroomnet is zwaar overbelast waardoor nieuwe woningen en bedrijven soms niet direct een aansluiting kunnen krijgen. Dat terwijl we

voor de ontwikkeling en verduurzaming van de economie juist méér groene stroom nodig hebben.

Wij vinden dat de aansluitingen die er zijn, eerst naar woningen en naar de lokale, groene economie moeten gaan. De gemeente gaat netbeheerder Stedin ook helpen om op te schalen.

We versnellen de aanleg van kabels en elektriciteitshuisjes. En we stimuleren lokale elektriciteitsopwekking en gebruik; als mensen in een coöperatie hun eigen stroom opwekken, opslaan in een buurtbatterij en zelf gebruiken, wordt het net ook niet belast.

Ons overmatige grondstoffengebruik is een belangrijke aanjager van klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en vervuiling. Daarom werken we aan een circulaire economie die zuinig omspringt met grondstoffen en deze zoveel mogelijk in kringloop houdt.

Lansingerland in een gordel van groen

De afgelopen jaren is er door overheden en natuurorganisaties hard gewerkt aan een robuuste groene verbinding tussen Rotte & Schie aan de Noordrand van Rotterdam. De situatie van nu is vele malen beter dan pakweg 20 jaar geleden. Er is ook hard gewerkt aan de aanleg van doorgaande fietspaden. Daar zijn vele miljoenen in geïnvesteerd. Inmiddels is er een directe groene verbinding ontstaan tussen Delfland ten westen van de Schie en het Bentwoud nabij Boskoop. Die verbinding leidt via grote en aan elkaar gekoppelde groenzones zoals Zevenhuizerplas, Eendragtspolder, Roeibaan, Rottemerengebied, Hoge Bergsebos, Lage Bergsebos, Triangelpark (nog aan te leggen als verbinding tussen het nieuwe Polderpark/Vlinderstrik en Lage Bergsebos nabij N209 in Bergschenhoek), Vlinderstrik (direct zuidelijk van Rodenrijs), Bergboezem, Schieveensepolder, Buitenplaats De Tempel naar de Schie. Het Schiebroeksepark, dat aan de wijk Schiebroek grenst, wordt via een nieuw recreaduct over de nieuwe A16 verbonden met het Vlinderstrik gebied zodat ook de ontsluiting vanuit Schiebroek naar de Vlinderstrik en het nabijgelegen Polderpad-gebied sterk verbeterd wordt. Ten noorden van en aansluitend aan de Schieveensepolder liggen de prachtige Ackerdijkselassen en het gebied Ruiven en de Delftse Hout nabij Pijnacker. Ook is er de prachtige Groenzoom tussen Berkel en Pijnacker aangelegd. Feitelijk worden Rotterdam aan de Noordrand en Lansingerland in zijn geheel aan vrijwel alle kanten omsloten door grote groene gebieden. Het AMG Schmidtpark is qua lengte één van de grootste stedelijke parken in Nederland. Al deze ontwikkelingen zijn de afgelopen jaren door de betrokken gemeenteraden omarmd. Metrostation Rodenrijs is sinds kort de nieuwe hub voor wandelen en fietsen aan de noordrand van Rotterdam.

Al dit groen, waarvoor GroenLinksPvdA Lansingerland de afgelopen jaren hard aan heeft gewerkt, laat onverlet dat er met name binnen de bebouwde kom van Lansingerland nog wel het nodige te verbeteren is. Een aantal wat oudere wijken is sterk versteend en behoeven een stevige groene opknapbeurt ook om wateroverlast te voorkomen. Bovendien mist een aantal wijken groen heel dichtbij huis. Daar moeten we de komende jaren wat aan gaan doen. We koesteren de prachtige Leeuwenkuil in Bergschenhoek centrum.

Hard werken aan hernieuwbare energie

Wat wij concreet willen:

- De gemeente maakt een programma voor het snel klimaatneutraal maken van sportparken en sporthallen.
- We zetten de transitie naar aardgasvrij wonen voort en versnellen waar mogelijk. Onze gemeente maakt in 2026 bekend welke wijken voor 2035 van het aardgas af moeten. Dat kan alleen als dit voor iedereen betaalbaar is.
- We subsidiëren de inwoners die zelf geen isolatie kunnen betalen, we gaan met energicoaches langs de deur om mensen te wijzen op alle mogelijkheden tot besparen. We delen gratis isolatiemateriaal uit aan huishoudens met de laagste inkomens.
- We stimuleren collectieve warmteprojecten (warmtenetten) in de dichtbevolkte gebieden, waar mogelijk in samenwerking met bewonersinitiatieven, glastuinbouwbedrijven en woningcorporatie. We maken werk van duurzame warmtebronnen, zoals geothermie. Bij alle collectieve warmteprojecten letten we nadrukkelijk op de betaalbaarheid voor lage inkomens. Elektrische warmtepompen komen alleen daar waar warmtenetten niet kunnen worden aangelegd. Dit om netcongestie te voorkomen.
- We zetten vaart achter de uitvoering van de Regionale Energiestrategie voor de opwekking van groene energie. Bij nieuwe projecten voor zonne- en windenergie bevorderen we lokaal eigenaarschap, onder meer door de inzet van maatschappelijke tenders.
- We verlenen alleen medewerking aan zonne- en windprojecten die aan onze groene en sociale voorwaarden voldoen. We experimenteren met innovatieve manieren om zonne-energie op te wekken: zonnepanelen op carports, gevels, bushokjes, hekwerken, tunnels, geluidswanden en lantaarnpalen.
- Voor warmteleverantie in woningen, kantoren en bedrijven schakelt heel Lansingerland aan op de warmterotonde met restwarmte van de Rotterdamse haven en de glastuinbouw.
- We zoeken actief de samenwerking met lokale burgerinitiatieven om samen Lansingerland te verduurzamen. We willen een eerlijke energietransitie en wijkgerichte samenwerking voor energieprojecten. Voor elk huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum is een energiebox beschikbaar met hierin duurzame producten zoals ledlampen, waterbesparende douchekop en tochtstrips.
- We maken afspraken met omliggende gemeenten om het elektriciteitsnet aan te pakken. Door dat samen te doen, kunnen we sneller opschalen.
- Meer gebruik van stroom vraagt om meer transformatorhuisjes. Met netbeheerder Stedin en bewoners gaan we kijken hoe we die op een goede manier kunnen inpassen in de openbare ruimte. Waar mogelijk versnellen we de procedures hiervoor.

We kiezen voor een eerlijke transitie

Veel en diverse soorten bomen en planten, goed geïsoleerde huizen, regenwater hergebruiken, stoeptegels verwijderen, zonnepanelen op daken en een buurtbatterij om de gedeelde stroom op te slaan – de mogelijkheden om wijken te verduurzamen zijn enorm. Maar de mogelijkheden moeten wel voor iederéén toegankelijk zijn. Nu zijn arme wijken vaak de warme wijken en de rijke buurten vaak de groenste buurten. Daarom zetten wij versneld in op de collectieve vergroening van straten, pleinen en parken waar de hittestress het grootst is, liefst met planten die hier van nature voorkomen. Zo brengen we een groene revolutie op gang die zorgt voor een leefbare en prettige buurt.

Groene gemeente als speerpunt

We maken vergroening van de buurt tot speerpunt. Groen in de buurt is gezond, goed voor de biodiversiteit, belangrijk voor het verlagen van de gevoelstemperatuur én groen maakt het makkelijker om elkaar te ontmoeten.

Wat wij concreet willen:

- Wij bezuinigen niet op het gemeentelijke onderhoud van het buurtgroen. We werken aan onderhoudsniveau A in de hele gemeente.
- De armste wijken zijn vaak de warmste wijken door het ontbreken van groen in de buurt. Wij onderzoeken in welke wijken en buurten het nu nog niet mogelijk is om binnen 500 meter lopen een ommetje in het groen te maken en we werken aan passende oplossingen.
- Hier geven we voorrang aan de zogeheten regel 3-30-300. Dit houdt in dat je vanuit je raam thuis of op werk minstens drie volwassen bomen ziet, de buitenlucht met minstens 30 procent is bedekt met een bladerdak en er binnen 300 meter van huis of werk een park of plantsoen aanwezig is
- Er komt een brede en groene corridor in de Berkelse Noordpolder waardoor er ook een verbinding ontstaat tussen het AMG Schmidtpark en de Groenzoom.
- Wij gaan door met het vergroenen van speelpleinen bij scholen. In principe zijn deze pleinen na schooltijd ook toegankelijk voor omwonenden. Natuurlijk zijn er overal veilige speeltuintjes die allemaal dezelfde kwaliteit hebben
- Waar ruimtelijk mogelijk en gewenst door de buurt scheppen wij ruimte voor moestuintjes.
- De subsidies voor inwoners die hun tuin en dak vergroenen, blijven en waar mogelijk breiden we die uit. Mensen die we niet kunnen overtuigen, zullen we overhalen tot actie door bijvoorbeeld een verordening voor het afkoppelen van regenwater.
- Samen met waterschappen nemen we maatregelen voor klimaatadaptatie, zoals voldoende berging van regenwater: wadi's. En we ontkoppelen de hemelwateropvang van het riool.
- Bij binnenstedelijk bouwen is er ook altijd een plan voor voldoende groen, bomen en water.
- We gaan de meest versteende straten het eerst vergroenen.
- Nieuwe of te vervangen parkeerplaatsen leggen we aan met grasbeton.
- Nieuwbouw komt bij ons zoveel mogelijk binnen de bestaande bebouwde kom. Daarbij leggen we ook nieuw groen aan.

Leven in leefbare buurten en kernen

- We zetten in op zero-emissie-zones in de kernen en hebben daarbij oog voor mkb'ers die in de knel dreigen te komen.
- We investeren in onze omgevingsdienst DCMR. Die kan meer gaan controleren, opsporen en handhaven op onder meer PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen.
- We breiden meetnetwerken voor luchtkwaliteit uit om meer inzicht te krijgen in luchtvervuiling, met name rondom industriële gebieden, en om gerichte maatregelen te kunnen nemen.
- We gaan bodemverontreiniging actief tegen met opsporing en sanering van vervuilde bodems.
- De gemeente stelt een verbod in op het gebruik van PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen in gemeentelijke infrastructuurprojecten, zoals wegenbouw en waterbeheer.
- We monitoren en beschermen de waterkwaliteit. Met waterschappen controleren we meer op afvalstromen en lozingen in het oppervlakte- en grondwater.
- In dichtbevolkte buurten zorgt houtstook (houtkachels en vuurkorven) voor overlast en aantoonbare gezondheidsschade. Daarom gaan we mensen er actief op wijzen wat de gevolgen zijn van een vuurtje stoken voor de buurt.
- We beschermen onze inwoners tegen landbouwgif. We benutten de mogelijkheden van de Omgevingswet om teelten waarbij veel pesticiden worden gebruikt te verbieden en bufferzones in te stellen rond woningen, scholen en natuurgebieden waar geen pesticiden mogen worden gebruikt.

Duurzame mobiliteit als grote uitdaging

Om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen, nemen we zo snel mogelijk afscheid van fossiele brandstof en gaan we groene brandstof opwekken. Dat betekent voor onze gemeente een radicale omwenteling als het gaat om vervoer van mensen en goederen. Allereerst gaat de snelheid in de bebouwde kom wat ons betreft omlaag naar 30 kilometer per uur. Dat is niet alleen goed voor de veiligheid van onze kinderen en ouderen, het zorgt ook voor een lagere uitstoot. We verruilen de benzinemotor zo snel mogelijk voor de elektrische motor in ons gemeentelijke wagenpark.

In de openbare ruimte geven we voorrang aan de wandelaar, fietser en het openbaar vervoer. Nieuwe gebieden richten we juist daarop in. We snappen ook dat onze gemeente bereikbaar moet blijven voor – zo veel mogelijk elektrische – auto's en busjes van de kleine ondernemer of voor mensen die slecht ter been zijn. Daarom breiden we het aantal laadpalen flink uit. In samenspraak met de bewoners kijken we waar die het beste kunnen komen.

Lansingerland loopt compleet vast zonder nieuwe visie op mobiliteit

Lansingerland zal de komende 10 jaar groeien naar minstens 90.000 inwoners. Dat zijn er zeker ruim 20.000 meer dan nu. De ontsluiting per auto vanuit bestaande en nieuwe wijken en buurten wordt zeker een groot probleem. De huidige hoofdwegen gaan volledig vastlopen. Ruimte in nieuwe wijken die nu nog bestemd zijn voor het rijden met en het parkeren van auto's kan beter ingevuld worden door nieuwe woningen, speelplekken, buurtgroen en opvang van hemelwater. Feit is dat in het huidige Lansingerland de auto met stip op één staat op grote afstand gevolgd door de fiets die in opmars is en daar weer achter

het openbaar vervoer. Voor het intensief gebruik van de auto moeten er goede en flexibele alternatieven komen. Voor GroenLinksPvdA Lansingerland komen de fiets en openbaar vervoer samen op één te staan en de auto op drie.

Wat wij concreet willen:

- Wij gaan samen met onze inwoners een nieuw mobiliteitsplan opstellen.
- We willen een snelle en veilige fietsinfrastructuur en daarom bouwen wij brede fietspaden, snelfietspaden, vele veilige fietstunnels, beveiligde fietsenstallingen
- Fietspaden worden veiliger, breder en overzichtelijker, zodat kinderen en ouderen zich vrij en veilig kunnen bewegen.
- We willen de hele gemeente dekkend, frequent en snel rijdend openbaar vervoer in en om Lansingerland. We zetten ons in voor behoud van buslijnen, uitbreiding met de nieuwe buslijn 175 die gaat rijden tussen Delft en station Alexander via Lansingerland en bescherming van kwetsbare wijken tegen vershraling van het OV
- Wij onderzoeken met MRDH de introductie van autonoom rijdend openbaar vervoer. Deze ontwikkeling (een interessant experiment rijdt momenteel tussen metrostation Meijersplein en Rotterdam The Hague Airport) raakt in een stroomversnelling en biedt ook grote mogelijkheden voor talloze vormen van collectief en individueel vervoer op maat.
- Openbaar vervoer is een belangrijke publieke voorziening. We zetten ons – samen met de MRDH - in voor betaalbaar en frequent ov. Ook zorgen we ervoor dat alle kernen met elkaar via het ov bereikbaar zijn.
- Metro E gaat permanent 1x per 5 minuten rijden van 06.00-01.00 uur. In de weekenden is er nachtvervoer. Op de stations en busstations zijn er toezichthouders en is er een bewaakte fietsenstalling.
- De parkeernorm per huishouden wordt verlaagd naar maximaal 1 auto per huishouden.
- In de bebouwde kom van Lansingerland wordt de maximumsnelheid voor alle vormen van vervoer stap voor stap 30 km per uur. Ringwegen worden uitgezonderd.
- De N209 verliest de status van provinciale weg en wordt een lokale gebiedsontsluitingsweg, waarop doorgaand verkeer geweerd wordt. De snelheid op de N209 moet omlaag naar 50 km/u om de verkeersveiligheid te verbeteren en geluidsoverlast te verminderen.
- We investeren in goede en veilige ontsluitingen voor bedrijventerreinen waarbij de nadruk ligt op goed openbaar vervoer.
- De legendarische bushalte bij de Bonfut wordt in ere hersteld. Zo ontstaat er een opstaplek dicht bij de nieuwe bewoners van Wilderszijde en de huidige bewoners langs de Landscheiding.
- Beter OV-verbinding tussen de kernen. De kernen in Lansingerland moeten onderling beter bereikbaar zijn met openbaar vervoer, zodat iedereen makkelijk en duurzaam kan reizen. Dit kan door bussen tussen de kernen te laten rijden zodat die ouderen, jongeren en mensen zonder auto naar belangrijke voorzieningen brengt, zoals zorg, scholen en winkels.
- Vertramming van de ZoRo-lijn. De huidige buslijn ZoRo willen wij omzetten naar een snelle tramverbinding: betrouwbaar, duurzaam en toekomstbestendig.
- Met vele fietstunnels bij gevaarlijke kruisingen maken we drukke kruisingen en wegen veiliger en

toegankelijker voor fietsers en voetgangers.

- We hanteren in onze plannen voor ruimtelijke ordening het zogeheten STOMP-principe: stappen, trappen, openbaar vervoer, mobiliteit as a service en privéauto. Ofwel: we geven eerst voorrang aan de voetganger, dan de fiets, het ov, taxi en deelauto en als laatste de privéauto.
- We gaan onze parkeertarieven voor bezoekers van kernen aanpassen. Dit stimuleert om andere vormen van vervoer te gaan zoeken. Het geldt dat we hiermee ophalen, stoppen we in betere bereikbaarheid met alternatieven.
- Er komen meer laadpalen in de openbare ruimte en bij bedrijventerreinen
- Tankstations waar de huidige eigenaar stopt, krijgen een andere bestemming.
- Tankstations die hun vergunning willen verlengen, kunnen dat mits er oplaadpalen en snelladers worden bijgeplaatst.

Werken aan een duurzame, groene en innovatieve lokale en regionale economie

Het Horti Science Park in Lansingerland levert een grote bijdrage aan de innovatieve en duurzame glastuinbouw en is daarom van groot nationaal en ook internationaal belang. De glastuinbouwsector in onze gemeente zorgt voor een bruto regionaal product van 2.2 miljard euro, een exportwaarde van 1.1 miljard euro en is goed voor 7900 arbeidsplaatsen. Er is sprake van een zeer innovatief en succesvol ecosysteem waarin overheden, kennisinstituten en bedrijven intensief samenwerken. Dankzij het Horti Science Park is de gemeente Lansingerland inmiddels een grote regionale speler als het gaat om de transitie van een fossiele economie naar een klimaat neutrale en ook toekomstbestendige economie. Samenwerking door het Horti Science Park en het daaraan gekoppelde nieuwe Horti Science Innovation Center moet gezocht worden met al bestaande duurzame en innovatieve ecosystemen dichtbij huis die in hun eigen economische sectoren voor gelijke uitdagingen staan. Met de ontwikkelingen zijn duizenden toekomstbestendige banen gemoeid. Zij vormen samen de motoren van de nieuwe lokale en regionale groene economie en daarmee ook de basis van de Lansingerlandse economie en werkgelegenheid in de toekomst. GroenLinksPvdA Lansingerland maakt zich dan ook sterk voor een groene, duurzame en innovatieve economie in onze eigen gemeente en regio. Wij omarmen de uitspraak van professor Jan Rotmans, transitiedeskundige bij uitstek, dat 'het in de onderstroom gebeurt. Kennisinstituten, bedrijven en overheden zijn vaak verder dan burgers denken. De transitie heeft intussen grote stappen gezet. Het gaat om een onomkeerbaar proces'.

Onze lokale ondernemers, het mkb, de glastuinbouw en zzp'ers vormen de motor van Lansingerland. Wij willen dat zij de ruimte en steun krijgen om te ondernemen op een duurzame en eerlijke manier.

Wat wij concreet willen:

- Lagere drempels en minder bureaucratie bij gemeentelijke vergunningen.
- Ondersteuning voor zzp'ers en kleine ondernemers bij scholing en bij- of omscholing, vooral richting duurzame sectoren.
- Betaalbare bedrijfsruimte en goede bereikbaarheid voor bedrijventerreinen.
- Samenwerking stimuleren tussen onderwijs, ondernemers en gemeente, zodat jongeren ook lokaal aan de slag kunnen.
- Duurzame innovatie: investeren in circulaire economie, energiebesparing en duurzame productie, met speciale aandacht voor glastuinbouw en lokale maakbedrijven.

Groene en duurzame bedrijvigheid is absoluut haalbaar

Wat wij concreet willen:

- We leveren intensieve inzet op de uitrol van het Horti Science Park en het Horti Science Innovation Center
- We geven prioriteit aan duurzame glastuinbouwproducten en bescherming van de biodiversiteit.
- We ondersteunen duurzame ontwikkelingen in de tuin- en glasbouw. Dit doen we door faciliteren kringlooplandbouw, scholing, kennisdeling en lokale duurzame initiatieven.
- We sturen op intensieve samenwerking met de andere duurzame en innovatieve ecosystemen in onze regio.
- We realiseren samen met Zoetermeer van een Campus ten behoeve van het wonen & leren in het Horti Science Park
- We verrichten onderzoek naar hoe de nog niet ingevulde 200 hectares die nu voor glastuinbouw bestemd duurzaam en innovatief zijn ingevuld kunnen worden.
- We investeren in gezonde bodem en schoon water. Dit doen we samen met waterschappen, boeren, tuinders om de vereiste doelen te halen.
- We leveren inzet op structurele samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven om te investeren in fundamenteel en praktijkgericht onderzoek, toegang tot nieuwe genomische veredelings technieken en digitale infrastructuur.
- We sturen op vergaande robotisering in de glastuinbouw. Die moet er voor zorgen dat de noodzaak om arbeidsmigranten in te huren sterk verminderd wordt.
- We werken intensief samen met het midden- en kleinbedrijf om ook hun toekomst in een duurzaam en innovatief Lansingerland veilig te stellen.
- We willen geen nieuwe distributiecentra meer bouwen in Lansingerland.
- We zoeken intensieve samenwerking met Rotterdam, Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp, Metropoolregio, Europa en provincie Zuid-Holland. En natuurlijk met de Regering en de Tweede Kamer.
- We behandelen bedrijventerreinen als hotspots voor verduurzaming en stimuleren slimme herontwikkeling van bedrijventerreinen waarbij we vanuit de gemeente meewerken aan het opzetten van energiehubs.
- Gemeentelijke gebouwen zijn in 2030 volledig klimaatneutraal.

- Wij grijpen de energietransitie aan om fors in wijken te investeren. Huizen gaan van het gas af, waarbij we per wijk kijken op welke manier dit het beste voor de inwoner kan worden gedaan. We leveren hierbij maatwerk, maar blijven wel realistische bewezen methoden aanhouden.
- Ook warmteleverantie op basis van waterstof, waarvoor de bestaande gasleidingen kunnen worden gebruikt, is, mits bewezen veilig, een te onderzoeken optie.
- De inrichting van het kernwinkelgebied is groen en daarmee aantrekkelijk voor bezoekers.
- We stimuleren bedrijvigheid die werk maakt van de toekomst: we geven voorrang aan de komst van nieuwe bedrijven die versneld afgaan van fossiele energie.
- We werken nauw samen met bedrijfsleven, onderwijs en andere overheidsinstellingen aan de werkgelegenheid van de toekomst.
- De openbare ruimte is van ons allemaal en niet van de vervuilers. Om de commercialisering op straat een halt toe te roepen, staan we reclame voor zaken als gokken en niet duurzame industrieën niet meer toe op de openbare weg.

Hergebruik grondstoffen moet

- Van woningbouw tot winkelvestigingsbeleid, op alle terreinen waar we als gemeente invloed op hebben zetten we ons in voor een zuinig gebruik van grondstoffen. De grondstoffen die we gebruiken, mogen niet verloren gaan in de vorm van afval en vervuiling. We spannen ons in om zo snel mogelijk te voldoen aan de Europese doelstellingen van 60 procent recycling van huishoudelijk afval in 2030 en 65 procent in 2035. Ook bedrijven moeten hun afval scheiden. We scherpen het toezicht aan.
- We breiden als gemeente het circulair inkopen uit. Of het nu gaat om computers of sporthallen, we hanteren circulariteitscriteria bij de aanschaf. Daarmee ondersteunen we de circulaire koplopers in het bedrijfsleven en verkleinen we onze milieuvoetafdruk.
- We werken aan circulaire ambachtscentra die de functie van milieustraat, kringloopwinkel en reparatiewerkplaats combineren. Zo bevorderen we dat afgedankte spullen niet in de afvalverbrandingsoven belanden, maar worden hergebruikt.
- We breiden als gemeente het circulair inkopen uit. Of het nu gaat om computers of sporthallen, we hanteren circulariteitscriteria bij de aanschaf. Daarmee ondersteunen we de circulaire koplopers in het bedrijfsleven en verkleinen we onze milieuvoetafdruk.
- We werken aan circulaire ambachtscentra die de functie van milieustraat, kringloopwinkel en reparatiewerkplaats combineren. Zo bevorderen we dat afgedankte spullen niet in de afvalverbrandingsoven belanden, maar worden hergebruikt.

